

**UCHWAŁA Nr IV/30/2019
RADY GMINY OLSZÓWKA
z dnia 29 stycznia 2019 roku**

**w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz.994 ze zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz.1390) Rada Gminy Olszówka uchwala, co następuje:

§ 1

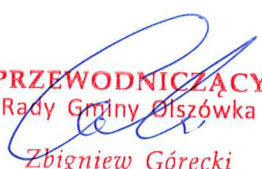
Ustanawia się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2026 , który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Olszówka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Olszówka
Zbigniew Górecki

**Uzasadnienie
do Uchwały Nr IV/30/2019
Rady Gminy Olszówka
z dnia 29 stycznia 2019 r.**

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz. 1390) jako zadanie własne, Gmina ma obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach tych działań koniecznym jest stworzenie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Wobec powyższego niniejszą uchwałę uznać należy za konieczną i uzasadnioną.

WÓJT
Włodzimierz Fraszczyk

Załącznik do Uchwały Nr IV/30/2019..... Rady Gminy w Olszówce z dnia 29 stycznia..... 2019 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2026

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2019-2026**

Olszówka 2019 rok

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
I. Podstawy prawne	4
II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	5
III. Zadania służb powołanych do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	8
IV. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Olszówka	10
V. Założenia, cele, działania i sposoby realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Olszówka	16
VI. Adresaci, realizacja i przewidywane efekty realizacji Programu	23
Podsumowanie	25

WPROWADZENIE

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, spełniającym określone funkcje względem niego, w tym m.in. zaspokajają potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku i uznania, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy i wzorce zachowań wartości. Rodzina kształtuje człowieka i przygotowuje go do życia w społeczeństwie.

Jednak coraz częściej słyszymy, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości – ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania – ośmieszanie i upokarzanie. Rodzina, która powinna być oparciem dla człowieka staje się źródłem zła, traumatycznych doświadczeń i przeżyć, spowodowanych przemocą.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnie występującym w naszym społeczeństwie. Niestety wciąż jeszcze pozostającym w „czterech ścianach domów”. Dotyka rodziny o różnym statusie społecznym, a nie jak dotychczas sądzono, tylko tzw. „margines społeczny”. Nie tylko alkoholik jest sprawcą przemocy, coraz częściej osoby dobrze wykształcone, majątne, zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych zadają ból i cierpienie swoim najbliższym.

Z uwagi na dużą skalę występowania przemocy w rodzinie, jak również na jej dewastacyjny charakter w wymiarze jednostkowym jak i społecznym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na różnych poziomach życia publicznego w Polsce.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), która m.in.: wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą.

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wspomnianej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego funkcjonuje zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integrujący i koordynujący działalność na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Ustawodawca zobowiązał również gminy do opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z tym, że realizacja poprzedniego programu dobiegła końca wraz z końcem 2018 r. konieczne stało się opracowanie nowego.

Opracowanie programu powierzono Zespołowi Interdyscyplinarnemu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 ustanowiony 29 kwietnia 2014 r. Uchwałą Rady Ministrów Nr 74/2014.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 Nr 209 poz. 1245).
6. Uchwała Nr XXXII/171/2017 Rady Gminy Olszówka z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
7. Uchwała Nr XXXIII/182/2017 Rady Gminy Olszówka z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Olszówka na lata 2017-2026.
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U z 2011 r. poz. 448).
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2010 r. poz. 1334).
12. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 950).
13. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.).
14. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987).
15. Uchwała Nr II/12/2018 Rady Gminy Olszówka z dnia 13 grudnia 2018 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok.
16. Uchwała Nr II/13/2018 Rady Gminy Olszówka z dnia 13 grudnia 2018 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemoc** to: „Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.), a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyczy ona najsłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje:

- *intencjonalność* – działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowanie sobie ofiary;
- *dysproporcja sił* – sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną i społeczną) nad ofiarą;
- *naruszenie praw i dóbr osobistych* – sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności osobistej, godności;
- *szkody i cierpienie ofiar* – działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne i psychiczne czasem również materialne.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2. Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
3. Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
4. Przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
przemoc fizyczna	popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, spoliczkowanie, zasinienia, zadrapania, krwawienia, oparzenia.
przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, wyzwiska, ośmieszanie, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, krytykowanie, demoralizacja, ciągłe niepokojenie.

przemoc seksualna	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych.
przemoc ekonomiczna	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej.

Na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników. Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące czynniki:

- normy społeczne i kulturowe – w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec męskości silnego i przebojowego, mężczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłę posiadają również normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;
- status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;
- alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;
- dziedziczenie wzorca przemocy – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;
- osobowość osoby doznającej przemocy – tzw. dezadapcyjność, czyli brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są następujące cechy: przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, nie jest jej częścią, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zobojętnienie, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość.
- osobowość sprawcy – chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej lub seksualnej, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia. Należy do nich:

- zespół zaburzeń stresu pourazowego (PTSD) – PTSD objawia się: ponownym doświadczaniem traumatycznego przeżycia poprzez wspomnienia lub powracające koszmary senne; nadpobudliwością, problemami ze snem, trudnościami z koncentracją uwagi, z zapamiętywaniem, drażliwością, złością, omdleniami, nadmierną czujnością; unikaniem rozmów na temat wydarzenia oraz miejsc i osób, związanych z przykrym doświadczeniem; PTSD diagnozuje się u około 60% ofiar przemocy domowej;

- uzależnienia – wszelkie uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), które dla ofiary przemocy są ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego;
- zaburzenia depresyjne – obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie, świecie, przyszłości;
- zaburzenia lękowe – odczuwanie lęku przed podjęciem działania, krytyką, odrzuceniem;
- wiktymizacja – przyjęcie tożsamości ofiary; ofiara przemocy, w skutek doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie, a także nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz, nabiera przekonania, że zasługuje na takie zachowanie.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem, ściganym z oskarżenia publicznego.

III. **ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE**

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Policja.
4. Placówki ochrony zdrowia.
5. Placówki oświatowe.

Każda z wymienionych instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny **jednostki organizacyjnej pomocy społecznej**:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury przedstawiciel **gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych**:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- 4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury **funkcjonariusz Policji**:

- 1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

W ramach procedury **przedstawiciel ochrony zdrowia** każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz "Niebieska Karta - A" wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

W ramach procedury **przedstawiciel oświaty**:

- 1) podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- 2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- 3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE OLSZÓWKA

Trudno określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie, ponieważ nie wszystkie akty przemocy są ujawniane.

Oficjalne statystyki, prowadzone przez ZI uwzględniają te przypadki, wobec których uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty.

Przemoc w rodzinie w ujęciu statystycznym na terenie Gminy Olszówka w latach 2014-2018 przedstawiała się następująco:

Dane statystyczne dotyczące wszczęcia procedury „Niebieskie Karty - A” przez poszczególne służby w Gminie Olszówka w latach 2014-2018:

Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Policja	6	6	8	8	8
Pomoc społeczna	1	2	1	1	2
<i>Łącznie</i>	7	8	9	9	10

Tabela 1: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Olszówce.

Jak wynika, najczęściej procedurę „Niebieskiej Karty - A” wszczyna Policja, następnie Ośrodek Pomocy Społecznej. Często członek rodziny zgłasza, szczególnie do Ośrodka Pomocy Społecznej sytuację, które wydają się być niepokojącymi, szczególnie gdy zgłoszenia dotyczą występowania przemocy. Brak jest wszczętych procedur NK przez inne instytucje wskazane do realizowania działań. W roku 2018 obserwujemy wzrost liczby wszczętych procedur, co może wskazywać także na zwiększenie świadomości poszczególnych służb i uznania procedury za odpowiednie narzędzie pracy.

Bliższa analiza danych zjawiska występowania przemocy w Gminie Olszówka została przedstawiona poniżej:

Rok 2014:

W 2014 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 7 formularzy Niebieskiej Karty z czego 6 formularzy z Posterunku Policji w Dąbiu, 1 formularz został wszczęty przez pracownika socjalnego.

Grupy robocze w składzie: pracownik socjalny, dzielnicowy, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i kurator pracowali ze sprawcami przemocy jak i z ofiarami przemocy. Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu grupy roboczej, gdzie opracowano plan działania pomocy rodzinie, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami. Wśród rodzin objętych procedurą Niebieskich Kart ustalono, że ofiarami przemocy we wszystkich przypadkach były kobiety. W większości przypadków występująca przemoc miała podłoże alkoholowe. Dlatego też sprawcy przemocy byli kierowani na rozmowę do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bądź też do Punktu Konsultacyjnego, gdzie specjalista psychoterapii służył swoją pomocą. Ponadto w rodzinach prowadzony był monitoring ze strony Policji i pracowników socjalnych. Z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy zakończone zostały 2 procedury NK.

W 2014 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniu „Grupy robocze w praktyce – jak pracować z osobami doznającymi przemocy i ją stosującymi w ramach Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego”. Szkolenie zostało przeprowadzone przez specjalistę z fundacji „Niebieska Linia”. Na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014 r. planowano środki finansowe w kwocie 3.000,00 zł, z czego wydatkowano 2.318,97 zł. Poniesione wydatki to zakup broszur, materiałów edukacyjnych i biurowych na kwotę 568,97 zł oraz szkolenia dla członków Zespołu na kwotę 1.750,00 zł.

Rok 2015:

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 8 Niebieskich Kart z czego 2 sporządzone przez pracowników GOPS, a 6 przez Policję. Wśród rodzin objętych procedurą Niebieskich Kart ustalono, że sprawcami przemocy byli mężczyźni, a ofiarami przemocy we wszystkich przypadkach były kobiety. Przemoc bezpośrednio nie dotyczyła dzieci, ale w 3 przypadkach występowała w rodzinach w których były niepełnoletnie dzieci. W większości przypadków przemoc miała podłoże alkoholowe. Wówczas kierowany był wniosek do GKRPA o skierowanie sprawcy celem podjęcia leczenia odwykowego.

Na posiedzeniach grup roboczych członkowie prowadzili rozmowy z ofiarami i sprawcami w celu opracowania formy pomocy tym osobom.

W 2 przypadkach grupa robocza złożona z przedstawiciela Policji, pracownika socjalnego i członka GKRPA prowadziła rozmowy z osobami dotkniętymi przemocą i sprawcami przemocy w miejscu ich zamieszkania. W roku 2015 zakończonych zostało 5 procedur Niebieskiej Karty.

Dla każdej rodziny opracowano indywidualny plan pomocy. Grupy robocze szczególnie zwracały uwagę, czy w rodzinach doświadczających przemocy są niepełnoletnie dzieci. Wówczas do grupy roboczej był zapraszany przedstawiciel oświaty, ze szkoły do której uczęszczają dzieci oraz pedagog szkolny. W rodzinach, w których wystąpiła przemoc prowadzony był monitoring ze strony dzielnicowego i pracowników socjalnych.

Część członków Zespołu Interdyscyplinarnego brało udział w szkoleniu przeprowadzonym przez Akademię Pozytywnej Profilaktyki z Krakowa. Tematem szkolenia było – działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

W 2015 r. na działania związane z przemocą zaplanowana była kwota 3.950,00 zł. Z powyższej kwoty opłacono usługi prawnicze – 1.973,60 zł oraz zakupiono czasopisma, materiały i opłacone zostało szkolenie dla członków ZI w łącznej kwocie 891,58 zł.

Rok 2016:

W roku 2016 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 9 formularzy „Niebieskiej Karty - A” sporządzonych przez:

- 1). Policję - 8 NK
- 2). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce - 1 NK

Jedna NK została zakończona przez przewodniczącego zespołu ze względu na brak zasadności do podejmowania działań wobec rodziny. W w/w przypadku sprawca przemocy domowej nie miał skończonych 18 lat.

W celu dalszej realizacji procedury Niebieska Karta Przewodniczący powołał grupy robocze w skład, których wchodził członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego tj.: pracownicy socjalni, dzielnicowy, sekretarz GKRPA, kuratorzy, placówki oświatowe, proboszcz. W jednym przypadku zaproszony był kurator społeczny z gminy Dąbie, który nadzorował rodzinę. Członkowie grup pracowali ze sprawcami jak i z ofiarami przemocy. Skład grup roboczych uzależniony był od potrzeb rodziny, w której prowadzona była procedura „Niebieska Karta”. Sporządzono 7 formularzy „Niebieskich Kart - C” wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i 7 formularzy „Niebieskich Kart - D” wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Z analizy danych zawartych w formularzach „Niebieskiej Karty” wynikało, że przemoc domowej doświadczyło 19 kobiet, 1 mężczyzna a w 2 przypadkach przemoc doświadczyło 3 dzieci. Sprawcami przemocy w 18 przypadkach byli mężczyźni, w jednym przypadku kobieta. W rodzinach prowadzony był monitoring ze strony Policji i pracowników socjalnych, pedagoga, kuratora. Jak wynika, jednym z niepokojących problemów było nadużywanie alkoholu przez osoby stosujące przemoc w rodzinie. Osoby pokrzywdzone uzyskały z naszej strony informację na temat możliwości ubiegania się o pomoc medyczną, poradnictwo prawne, psychologiczne. Osoby stosujące przemoc uwiękane w problem alkoholowy kierowane były do Gminnej Komisji Rozwiązywania

Probleatów Alkoholowych. W zaleŹności od potrzeb korzystały z porad psychologa w Punkcie Konsultacyjnym, informowani byli o konsekwencjach niewłaściwego postępowania. Jedna problematyczna sprawa została skierowana do Sądu Rejonowego w Kole. W dwóch rodzinach w których wszczęto procedurę NK pracuje asystent rodziny, niektóre rodziny objęte są też nadzorem kuratora sądowego. Dzieci zostały objęte w szkole pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Sprawcy przemocy zadeklarowali również dobrowolny udział w terapii odwykowej w placówce stacjonarnej tj. w Szpitalu Zespolonym w Koninie na oddziale leczenia uzależnień. W jednym przypadku ofiara przemocy została skierowana na przymusowe leczenie w placówce stacjonarnej.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego poszerzali swoją wiedzę poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, których tematyka dotyczyła przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rok 2017:

W tym okresie do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 9 formularzy Niebieska Karta - A. Procedura ta została wszczęta w 8 zgłoszeniach przez Policję i 1 zgłoszenie dokonane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

Na podstawie analizy posiadanej dokumentacji wynikało, iż sprawcy przemocy to mężczyźni, stosujący przemoc fizyczną i psychiczną głównie po spożyciu alkoholu, w jednym przypadku przyczyną przemocy były nieporozumienia na tle finansowym. W 2017 r. przemocy domowej doświadczyło 8 kobiet.

Jedna NK z 2017 r. zakończona została przez przewodniczącego zespołu ze względu na brak zasadności do podejmowania działań wobec rodziny.

Sporządzono 8 formularzy „Niebieskich Kart – C” wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i 8 formularzy „Niebieskich Kart – D” wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

W każdej grupie roboczej działań pracownik socjalny i dzielnicowy, w rodzinach z problemem alkoholowym powoływano członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W stosunku do sprawców przemocy domowej zostały podjęte następujące działania:

- 2 mężczyzn w trakcie interwencji policji doprowadzono do pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia.
- 4 sprawców przemocy zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Olszówce.
- 1 osoba dobrowolnie ukończyła pobyt na oddziale uzależnień w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Koninie.
- 1 osoba z wniosku Sądu Rejonowego w Kole ukończyła terapię na oddziale leczenia uzależnień Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Koninie.
- 1 osoba dobrowolnie zgłosiła się do Przychodni Leczenia Uzależnień w Kole uczestnicząc w spotkaniach indywidualnych (etap terapii został przerwany).
- w 2 sprawach GKRPA w Olszówce wystosowała wniosek do Sądu Rejonowego w Kole o skierowanie na leczenie odwykowe przeciwalkoholowe w systemie stacjonarnym.
- w 3 przypadkach wszczęto dochodzenie o znęcanie się prowadzone przez Posterunek Policji w Dąbiu.
- 2 osoby poddane zostały badaniu w Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „WIKAMED” w Kole otrzymując opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- 1 osobie na zlecenie Sądu Rejonowego w Kole wydano opinie sądowo psychiatryczno-psychologiczną w przedmiocie uzależnienia przeprowadzoną w Poradni Zdrowia Psychicznego w Koninie.

Działania na rzecz ofiar przemocy i ich rodzin:

- 1) 1 rodzina (ofiara przemocy) jest objęta nadzorem kuratora z Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Kole oraz nadzorem kuratora z tytułu leczenia p/alkoholowego.

- 2) 1 rodzina otrzymuje wsparcie w formie asystenta rodziny, który był przydzielony rodzinie wcześniej niż wszczęta procedura NK.
- 3) sytuacja rodzinna ofiar przemocy domowej jest monitorowana przez pracowników socjalnych GOPS oraz dzielnicowego Posterunku Policji w Dąbiu w zakresie bezpieczeństwa i ustania przemocy w rodzinie.
- 4) rodziny dotknięte przemocą domową zostały objęte pomocą społeczną GOPS w tym: pomocą finansową- 1 rodzina.
- 5) pracownicy socjalni udzielają osobom i rodzinom wsparcia w formie szeroko rozumianej pracy socjalnej.
- 6) osoby dotknięte problemem przemocy, rodziny w których występują problemy alkoholowe mogły skorzystać z poradnictwa specjalistycznego tj.: psychologicznego i prawnego.

Pomoc prawna i psychologiczna miała duży wpływ na podniesienie poziomu świadomości adresatów co do przysługujących im praw oraz urealnienie możliwości i środków wyjścia z kryzysu. Z w/w pomocy prawnej oraz poradnictwa psychologicznego skorzystało 6 rodzin w tym 4 kobiety i 2 mężczyzn.

W 2017 r. z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy zakończono 10 procedur „Niebieskiej Karty”, w tym: 5 NK z 2017 r. i 5 NK z 2016 r.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego poszerzali swoją wiedzę poprzez udział w szkoleniach, organizatorami szkoleń była Pracownia Badań Społecznych SONDA i Profilaktyka KIER z Krakowa.

Ważnym elementem w każdej dziedzinie jest profilaktyka. Wobec czego prowadzone były działania zmierzające do zapoznania, jak najszerszej grupy społeczności lokalnej, z tematem przemocy w rodzinie. Rozpowszechniane były bezpłatnie ulotki otrzymane z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wśród członków rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym oraz wśród przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rok 2018:

W okresie od 2 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 10 Niebieskich Kart z czego 2 sporządzone przez pracowników GOPS, a 8 przez Policję. Jedna „NK – A” została założona rodzinie ponownie w toku trwania tej samej procedury.

Dokonując porównania danych dotyczących płci osób doznających przemocy i stosujących przemoc można wnioskować, że osobami stosującymi przemoc są mężczyźni, a doznającymi przemocy kobiety i dzieci. Nawet, jeśli dziecko nie dozna żadnego obrażenia fizycznego, a jest świadkiem przemocy małżeńskiej, ma to ogromny wpływ na jego psychikę. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, przeżywają wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania.

Grupy robocze w składzie: pracownik socjalny, dzielnicowy, przedstawiciel GKRPA, pedagog szkolny pracowali ze sprawcami przemocy jak i z ofiarami przemocy. W jednym przypadku zaproszony był kurator społeczny, który nadzorował rodzinę oraz asystent rodziny.

W rodzinach w których doszło do przemocy członkowie grupy roboczej podczas spotkań z osobami doznającymi przemocy i sprawcami przemocy opracowywali i realizowali szczegółowy plan pracy. Następnie prowadzony był monitoring w środowisku, zarówno przez policję jak i pracowników socjalnych.

W większości przypadków sprawcą przemocy była osoba z najbliższego otoczenia ofiary, najczęściej jej partner (mąż/żona) czy syn. Zauważyć należy, iż ofiarą przemocy rodzinie nie jest jedna osoba, z danej rodziny osób pokrzywdzonych jest więcej.

Przemoc jest zróżnicowana, przybiera różną postać i przejawia się na różne sposoby:

- przemoc fizyczna: popychanie, uderzanie, zasinienia, wykręcanie rąk.

- przemoc psychiczna: wyzwiska, ośmieszanie, krytykowanie, ciągle niepokojenie, poniżanie.

- inny rodzaj zachowań: groźby karalne.

Większość osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, działa pod wpływem alkoholu, w jednym przypadku były nieporozumienia rodzinne.

W stosunku do sprawców przemocy domowej zostały podjęte następujące działania:

- 3 mężczyzn doprowadzono do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia, w tym 2 mężczyzn z użyciem kajdanek.
- 6 sprawców przemocy zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Olszówce o wszczęcie postępowania w stosunku do osób nadużywających alkoholu.
- 3 osoby dobrowolnie zgłosiły się do Przychodni Leczenia Uzależnień w Kole, lecz nie podjęły udziału w terapii.
- w 1 przypadku GKRPA w Olszówce wystosowała wniosek do Sądu Rejonowego w Kole o skierowanie na leczenie odwykowe przeciwalkoholowe w systemie stacjonarnym.
- na wniosek kuratora zawodowego do Sądu Rejonowego w Kole III Wydział Rodzinny i Nieletnich wpłynął wniosek dotyczący sprawcy przemocy o zobowiązaniu do leczenia w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego.
- 3 osoby poddane zostały badaniu odnośnie uzależnienia od alkoholu w Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „WIKAMED” w Kole.
- 1 sprawca przemocy zgłosił się do Punktu Konsultacyjnego specjalisty psychoterapii.
- 2 sprawców przemocy otrzymało opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wydane przez Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „WIKAMED” w Kole.
- 1 osobie na zlecenie Sądu Rejonowego w Kole wydano opinie sądowo psychiatryczno-psychologiczną w przedmiocie uzależnienia przeprowadzoną w Poradni Zdrowia Psychicznego w Koninie.
- 2 mężczyzn zostało zatrzymanych przez policję podczas jazdy pod wpływem alkoholu.

Działania na rzecz ofiar przemocy i ich rodzin:

- w 3 przypadkach Posterunek Policji w Dąbiu przyjął zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w sprawie znęcania się nad rodziną, w tym 2 sprawców przemocy otrzymało wyrok skazujący.
- 1 ofiara przemocy w asyście policjantki zgłosiła się do lekarza Przychodni Lekarskiej „ESKULAP” w Adaminie w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.
- 2 ofiary przemocy wystąpiły do Sądu Okręgowego w Koninie o rozwód, alimenty i orzeczenie o zasadach korzystania z mieszkania.
- 2 ofiary przemocy złożyły wniosek do Prokuratury Rejonowej w Kole o przymusowe leczenie odwykowe.
- w 2 przypadkach ZI wystąpił do Posterunku Policji w Dąbiu z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego, w sprawie gdzie uruchomiono procedurę „Niebieskiej Karty”.
- dzieci objęte zostały pomocą psychologiczno-pedagogiczną przez pedagoga szkolnego, ponadto edukowano dzieci w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem.
- prowadzony był monitoring ze strony pracowników socjalnych GOPS oraz dzielnicowego Posterunku Policji w Dąbiu w zakresie bezpieczeństwa i ustania przemocy w rodzinie.
- 1 rodzinę nadzoruje asystent rodziny, kurator społeczny i zawodowy.

- pracownicy socjalni udzielają osobom i rodzinom wsparcia w formie szeroko rozumianej pracy socjalnej.
- osoby dotknięte problemem przemocy, rodziny w których występują problemy alkoholowe mogły skorzystać z poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego) w Punkcie Konsultacyjnym.
- osoby pokrzywdzone skorzystały z pomocy prawnej radcy prawnego w formie sporządzenia pism sądowych o rozwód, alimenty, orzeczeniu o zasadach korzystania z mieszkania czy podziału majątku.

Po wnikliwej analizie sytuacji i stwierdzeniu, iż w rodzinie nie dochodzi do przemocy, zostało zakończonych 12 procedur „Niebieskiej Karty” (1 NK z 2016 r., 4 NK z 2017 r. i 7 NK z 2018 r.), w tym: 1 „NK - A” zakończona została przez przewodniczącego zespołu ze względu na brak zasadności do podejmowania działań wobec rodziny. Nadal w 1 rodzinie prowadzona jest procedura NK z 2018 r.

Uczestniczono w szkoleniu przeprowadzonym przez Profilaktykę „KIER”. Tematem szkolenia był: „Indywidualny plan pomocy rodzinie. Pomoc i wspieranie rodziny w kryzysie”. Rozpowszechniano bezpłatnie ulotki dotyczące przemocy w rodzinie otrzymane z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na obsługę ZI w 2018 r. wydatkowano 3.228,00 zł. Poniesione wydatki to zakup materiałów i publikacji na kwotę: 700,00 zł oraz szkolenia, usługi prawne i pocztowe na kwotę: 2.528,00 zł.

V. ZAŁOŻENIA, CELE, DZIAŁANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Założenia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Olszówka:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła osoba doznająca przemocy.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

5.1. Cel główny programu

Głównym celem Programu jest: ***Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie Gminy Olszówka oraz zmniejszenie skali tego zjawiska i jego skutków poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych lub uwięzionych w zjawisko przemocy sprawców przemocy.***

5.2. Cele operacyjne i zadania.

5.2.1. CEL OPERACYJNY I: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Zadanie 1.

Rozwijanie istniejących i tworzenie nowych podmiotów udzielających pomocy doznającym przemocy w rodzinie.

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce, Urząd Gminy w Olszówce, GKRPA w Olszówce, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe (szkoły podstawowe).

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

- 1) Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Kontynuowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Olszówce.
- 3) Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego specjalisty psychoterapii dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.
- 4) Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego pomocy prawnej dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.
- 5) Utworzenie dyżurnego punktu pomocy psychologicznej (zatrudnienie psychologa) dla osób doznających przemocy.

Przebieg realizacji zadania:

- 1) Wsparcie psychologiczne i emocjonalne ofiar przemocy oraz członków ich rodzin.
- 2) Działania korekcyjno-edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne sprawców przemocy.
- 3) Udzielanie pomocy prawnej z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości, prawa cywilnego oraz prawa rodzinnego.
- 4) Informowanie osób uprawnionych o obowiązującym stanie prawnym, przysługujących uprawnieniach lub spoczywających obowiązkach.
- 5) Wskazaniu osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego.
- 6) Udzieleniu pomocy w sporządzeniu projektu pism sądowych.
- 7) Zwiększenie dostępności do informacji w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 8) Zwiększenie wiedzy i umiejętności mieszkańców w zakresie problemów związanych z nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych oraz problemów przemocy w rodzinie.
- 9) Zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych lub współuzależnionych oraz dotkniętych problemem przemocy domowej, będących mieszkańcami gminy Olszówka.
- 10) Gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
- 11) Gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym problemem alkoholowym.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) Liczba posiedzeń Zespołu.
- 2) Liczba posiedzeń Grup Roboczych.
- 3) Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych.
- 4) Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych.
- 5) Liczba porad udzielonych ofiarom przemocy.
- 6) Liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi.
- 7) Liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.
- 8) Liczba porad prawnych udzielonych ofiarom przemocy.
- 9) Liczba porad prawnych udzielonych sprawcom przemocy.
- 10) Liczba rodzin objętych pomocą prawną.
- 11) Liczba osób skierowanych do instytucji i organizacji udzielających wsparcia.
- 12) Liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród rodzin objętych działaniami terapeutycznymi.

Zadanie 2.

Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce (pracownicy socjalni, asystent rodziny), Urząd Gminy w Olszówce, GKRPA w Olszówce, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe (szkoły podstawowe), Przychodnia Lekarska.

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

- 1) Podniesienie jakości i skuteczności świadczonej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie

Przebieg realizacji zadania:

1) Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur) poprzez umieszczanie ich w miejscach ogólnie dostępnych: Urzędzie Gminy, Szkołach, Przychodni Lekarskiej.

Wskaźniki realizacji celu:

1) Liczba udostępnionych materiałów informacyjnych.

Zadanie 3.***Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.***

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce, Urząd Gminy w Olszówce, GKRPA w Olszówce, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Posterunek Policji, Placówki oświatowe (szkoły podstawowe), Przychodnia Lekarska.

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

1) Podniesienie jakości i skuteczności świadczonej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Przebieg realizacji zadania:

- 1) Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą.
- 2) Diagnozowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.
- 3) Wsparcie asystenta rodziny.
- 4) Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy.
- 5) Udzielenie pomocy medycznej, socjalnej, prawnej, psychologicznej, terapeutycznej.
- 6) Wszczęcie zawiadomienia o przestępstwie znęcania się nad rodziną.
- 7) Uzyskanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.
- 8) Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) Liczba interwencji.
- 2) Liczba osób, którym udzielono pomocy.
- 3) Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.
- 4) Liczba wydanych zaświadczeń lekarskich.
- 5) Liczba wniosków o wszczęcie dochodzenia z art. 207 kk.

Zadanie 4.***Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.***

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce (pracownik socjalny, asystent rodziny), Posterunek Policji (dzielnicowy), placówki oświatowe (pedagog szkolny).

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

Powstrzymanie przemocy domowej i zapewnienie bezpieczeństwa osobie/rodzinie, wobec której stosowano przemoc.

Przebieg realizacji zadania:

- 1) Systematyczne wizyty w środowisku.
- 2) Współpraca pedagoga szkolnego z dzieckiem i z rodzicami (szczególnie z rodzicem „niekrzywdzącym”).
- 3) Wdrażanie przez asystenta rodziny prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) Liczba wizyt w środowisku.
- 2) Liczba porad psycholog.- pedag.
- 3) Liczba kontaktów asystenta z rodziną.

5.2.2. CEL OPERACYJNY II: Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.**Zadanie 1.*****Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.***

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce (pracownik socjalny, asystent rodziny), Placówki oświatowe (szkoły podstawowe), GKRPA w Olszówce, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Przychodnia Lekarska, Parafia Rzymsko-Katolicka w Umieniu, Gminna Biblioteka Publiczna.

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

- 1) Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Olszówka.
- 2) Ułatwienie mieszkańcom Gminy Olszówka dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3) Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Olszówka na temat zjawiska przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez nich problemu przemocy w rodzinie.
- 4) Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.

Przebieg realizacji zadania:

- 1) Roczne sprawozdania z działalności ZI.
- 2) Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, poprzez umieszczanie ich w miejscach ogólnie dostępnych: Urząd Gminy, Szkoły, Przychodnia Lekarska.
- 3) Rozpowszechnianie na terenie Gminy materiałów informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach przemocy w rodzinie.
- 4) Zapewnienie osobom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznej literatury.
- 5) Współpraca z parafią działającą na terenie Gminy Olszówka w celu wprowadzenia do programu nauk przedmałżeńskich treści dotyczących przemocy w rodzinie.
- 6) Zakup publikacji do Gminnej Biblioteki Publicznej z zakresu problematyki przemocy w rodzinie.
- 7) Udzielanie indywidualnych porad, konsultacji.
- 8) Praca socjalna.
- 9) Organizacja szkoleń, warsztatów.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) Liczba opracowanych diagnoz.
- 2) Liczba materiałów informacyjnych.
- 3) Liczba zakupionych publikacji.
- 4) Liczba szkoleń, warsztatów.
- 5) Liczba udzielonych porad, konsultacji.

Zadanie 2.

Upowszechnianie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją i stresem.

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Placówki oświatowe (szkoły podstawowe), Punkt Konsultacyjny.

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

- 1) Zdobyć umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- 2) Zdobyć umiejętności radzenia sobie z agresją.
- 3) Prowadzenie edukacji dzieci z zakresu radzenia sobie ze stresem.

Przebieg realizacji zadania:

- 1) Realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy.
- 2) Realizacja godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego.
- 3) Prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych w szkołach na temat wyrażania uczuć, asertywności, komunikacji, rozwiązywania problemów bez przemocy.
- 4) Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanych wśród dzieci i młodzieży.
- 5) Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego, propagujących zachowania nieagresywne.
- 6) Rozpowszechnianie materiałów i ulotek o charakterze edukacyjno-informacyjnym.
- 7) Poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym.
- 8) Poradnictwo i rozmowy psychologiczno-pedagogiczne wspierające uczniów.
- 9) Edukacja dzieci i młodzieży w szkołach w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) Ilość rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym.
- 2) Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.
- 3) Liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania wolnego czasu.
- 4) Liczba udzielonych porad psychologicznych.

5.2.3. CEL OPERACYJNY III: Systematyczna edukacja oraz zapewnienie profesjonalnych interdyscyplinarnych szkoleń dla przedstawicieli służb i instytucji bezpośrednio zajmujących się problemem przemocy.

Zadanie 1.

Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GKRPA w Olszówce, Placówki oświatowe (szkoły podstawowe), Policja, Placówka służby zdrowia, kuratorzy, przedstawiciel Parafii Rzymsko-Katolickiej.

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

- 1) Podniesienie poziomu wiedzy specjalistów zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.
- 2) Podniesienie poziomu kwalifikacji i umiejętności zawodowych przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy tj. pracowników socjalnych, asystenta rodziny, przedstawicieli oświaty, pracowników służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policjantów, kuratorów, osoby duchownej.

Przebieg realizacji zadania:

- 1) Gromadzenie informacji na temat potrzeb szkoleniowych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.
- 2) Pozyskiwanie ofert szkoleniowych różnych instytucji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3) Organizowanie szkoleń i warsztatów dla przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 4) Finansowanie udziału w szkoleniach i warsztatach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej.
- 5) Realizowanie warsztatów dotyczących wymiany doświadczeń i ustalenia wspólnych kierunków pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU:

- 1) Liczba przeszkolonych osób.
- 2) Ilość przeprowadzonych szkoleń i warsztatów.

5.2.4. CEL OPERACYJNY IV: *Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.***Zadanie 1.**

Powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy.

Realizatorzy i podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GKRPA w Olszówce, Placówki oświatowe (szkoły podstawowe), Policja, Placówka służby zdrowia, kuratorzy, przedstawiciel Parafii Rzymsko-Katolickiej.

Okres realizacji: 2019-2026

Celem realizacji zadania jest:

- 1) Upowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy.
- 2) Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie.

Przebieg realizacji zadania:

- 1) Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych.
- 2) Stosowanie procedury „Niebieska Karta”.
- 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii.
- 4) Kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do Punktu Konsultacyjnego specjalisty psychoterapii.
- 5) Zgłaszanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe.
- 6) Kierowanie do Sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu.
- 7) Udzielenie pomocy terapeutycznej osobom podejrzewanym o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywającym alkoholu.
- 8) Doprowadzanie osób nietrzeźwych do policyjnego pomieszczenia celem wytrzeźwienia.
- 9) Kierowanie na badania odnośnie uzależnienia od alkoholu.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU:

- 1) Liczba udostępnionych materiałów informacyjnych.
- 2) Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”.
- 3) Liczba osób skierowanych do Punktu Konsultacyjnego.
- 4) Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.
- 5) Liczba osób, wobec których skierowano wnioski do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 6) Liczba osób, którym udzielono pomocy terapeutycznej.
- 7) Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia.

5.5. Adresaci, realizacja i przewidywane efekty realizacji Programu.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie została zaprojektowana na lata 2019-2026.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie adresowany jest do mieszkańców gminy Olszówka, a w szczególności do:

- a) osób i rodzin bezpośrednio dotkniętych problemem przemocy (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów pozostających w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych).
- b) osób i rodzin zagrożonych problemem przemocy.
- c) sprawców przemocy w rodzinie.
- d) świadków przemocy w rodzinie.
- e) przedstawicieli instytucji i służb, którzy pracują z osobami i rodzinami zagrożonymi lub dotkniętymi przemocą (członków ZI i grup roboczych, członków GKRPA, pedagoga, nauczycieli, pracowników ośrodka pomocy społecznej, asystent rodziny, funkcjonariuszy policji, lekarzy pierwszego kontaktu, prawnicy, terapeuci terapii uzależnień, psycholodzy, kuratorzy społeczni oraz zawodowi, przedstawiciel instytucji kościelnej).
- f) przedstawicieli władz lokalnych.

Odpowiedzialnym za jego wdrażanie jest Wójt Gminy Olszówka. Poszczególne działania będą realizowane przez:

- 1. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce;
- 3. Wydział Karny oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kole;
- 4. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Olszówce;
- 5. Placówki oświatowe (szkoły podstawowe);
- 6. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kole;
- 7. Prokuraturę Rejonową w Kole;
- 8. Komendę Powiatową Policji w Kole;
- 9. Posterunek Policji w Dąbiu;
- 10. Przychodnię Lekarską „ESKULAP” w Adaminie.
- 11. Przychodnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole.
- 12. Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „WIKAMED” w Kole.
- 13. Poradnię Zdrowia Psychicznego „WIKAMED” w Koninie.

Przewidywane efekty realizacji Programu:

- 1) Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- 2) Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- 3) Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
- 4) Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie.
- 5) Spadek liczby przypadków stosowania przemocy w rodzinie.
- 6) Niwelowanie skutków doznawania przemocy w rodzinie.
- 7) Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji osób zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.
- 8) Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie.

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić z budżetu gminy Olszówka oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Monitorowanie Programu polegać będzie na corocznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany. Sprawozdanie z realizacji będzie

prowadził Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który raz w roku, na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów, realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będzie sporządzał sprawozdanie z jego realizacji z wykorzystaniem proponowanych wskaźników do Wójta Gminy Olszówka i Rady Gminy Olszówka.

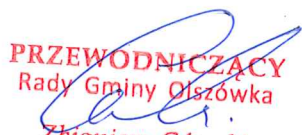
Program ma charakter otwarty, tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikację zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

PODSUMOWANIE

Na podstawie analizy działalności Zespołu Interdyscyplinarnego zauważa się, że zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Olszówka wzrasta. Z niepokojem obserwuje się fakt, że sprawcami przemocy stają się osoby uzależnione od alkoholu, co stanowi duże zagrożenie dla zdrowia i życia osób wspólnie zamieszkujących z uzależnioną osobą.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2026 tworzy lokalną strategię w zakresie ograniczania rozmiaru przemocy w rodzinie, poprawy bezpieczeństwa rodzin oraz minimalizacji szkód spowodowanych stosowaniem przemocy.

Wypracowanie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy jest możliwe tylko przy współpracy przedstawicieli wszystkich służb i instytucji, które zobowiązane są do działań na rzecz profilaktyki w powyższym zakresie. Pomoc ofiarom przemocy oraz wszelkie akcje przeciw przemocy są bardzo potrzebne. Być może wspólnymi siłami uda się kiedyś zwyciężyć nad złem, jakim jest przemoc.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Olszówka
Zbigniew Górecki

